

ustanovení obecného trestního zákona, tím méně s hlediska zanedbání povinné péče, kdyby smysl, směr a dosah článku správně poznal a toliko následkem nesprávného výkladu příslušných ustanovení hmotného zákona, tudíž z neznalosti zákona mylně předpokládal, že přes tento smysl, směr a obsah není článkem naplněna skutková podstata zločinu nebo přečinu, neboli (by se mluvilo slovy prvé stolice) že se článek nepříčí státním zákonům. Zodpovědnosti za uveřejnění článku trestného obsahu byl by redaktor s hlediska zákona, stíhajícího zanedbání povinné péče, prest výhradně tehdy, kdyby ani osobním čtením článku a pečlivými úvahami o celém jeho obsahu nebyl m o h l poznati protiprávní smysl, směr a dosah myšlenek, článkem projevených, a shledati tak v článku protiprávní útok na právní statek zákonem chráněný. Že tomu tak bylo u obžalovaného, nalézací soud nezjišťuje. Sprostil-li přes to obžalovaného z obžaloby, spočívá tento výrok na nesprávném použití zákona, obzvláště co do pojmu zanedbání povinné péče a co do významu, správněji bezvýznamnosti neznalosti zákona. Bylo proto z důvodu čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. stížnosti vyhověti a podle Šu 288 čís. 1 tr. ř. uznati, jak se stalo.

Čís. 2245.

Pro pojem »Isti« (§ 96 tr. zák.) se vyžaduje pouze, by únos byl tajen před osobou oprávněnou. V případech únosu, k nimž dochází s přivolením unesené osoby, však na úkor práva třetích osob, stačí, byl-li únos proveden bez vědomí oprávněné osoby; není třeba zvláštních úskoků.

Oprávněnou osobou jest i matka-vdova.

Požadavek »manželství« (§ 463 tr. zák.) nemůže nahraditi pouhé skutečné spolužití dvou osob různého pohlaví ve společné domácnosti.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1926, Zm I 770/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 1. října 1925, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem únosu podle Šu 96 tr. zák. a přestupkem krádeže podle Šu 460 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Ke skutkové podstatě zločinu veřejného násilí únosem podle Šu 96 tr. zák., z něhož obžalovaný viněn jest veřejnou obžalobou proto, že v květnu 1925 v H. nezletilou Marii S-ovou její matce, vdově Františce S-ové, tedy dítě rodičům, Isti unesl, vyžaduje se, pokud jde o pojem Isti, pouze, by únos byl tajen před osobou oprávněnou, a stačí, v oněch případech únosu, k nimž dochází s přivolením unesené osoby, však na úkor práva třetích osob, byl-li únos proveden bez vědomí oprávněné osoby, zvláštních úskoků k pojmu »Isti« v případech únosu tohoto druhu netřeba. S hlediska tohoto právního názoru jevil se nalézacímu soudu právem zbytečným důkaz, navržený při hlavním přelíčení obhájcem obža-

lovaného, by Marie H-ová, Josef L., Jan B. a Václav L. byli vyslechnuti jako svědkové o tom, že Marie S-ová věděla docela dobře, že obžalovaný je ženat, že se sama k němu chovala způsobem dotíravým, že nechtěla od něho odejít a ho opustit, že naopak tvrdila, že matka a bratr ji doma týrají, že nemůže doma vydržet a že proto pojede pryč. Tyto skutečnosti byly by v případě, kdyby se důkaz o nich byl zdařil, nasvědčovaly pouze tomu, že nezletilá Marie S-ová byla odhodlána opustit, ať již z pohnutek jakýchkoliv, domov, nebyly by však měly významu pro řešení jediné v tom směru rozhodné otázky, zda mělo se tak stát a stalo se tak skutečně s vědomím její matky Františky S-ové či bez něho. Rovněž nemohlo pro posouzení otázky, zda jde v projednávaném případě o zločin únosu, mít významu, zda Marie S-ová věděla, že obžalovaný je ženat, a zda chovala se sama k němu způsobem dotíravým. Rozsudek ostatně výslovně zjišťuje, že, když se Marie S-ová od manželky obžalovaného, který jí předstíral, že je svobodný, dozvěděla, že je ženat, obžalovaný ji ujišťoval, že se dá rozvést a že si ji vezme. Důkazem o nepravdivosti posléz zmíněného rozsudkového zjištění, zbudovaného na svědeckém údaji Marie S-ové při hlavním přelíčení, obžalovaný nenavrhl. Františka S-ová pak udala při svém výslechu rovněž, že se dozvěděla, že obžalovaný je ženat, a to ještě před tím, než došlo k odjezdu obou; nebylo proto zapotřebí, provádět v tom směru ještě nějaké další důkazy. Nezkrátil tudíž nalézací soud obžalovaného v jeho právech na obhajobu způsobem, který by zakládal zmatečnost podle č. 4 Šu 281 tr. ř. tím, když důkazy, navržené jeho obhájcem, zamítl jako zbytečné.

Důvod zmatečnosti č. 9 a) Šu 281 tr. ř. spatřuje zmateční stížnost v tom, že prý rozsudek nezjišťuje okolností, jichž se vyžaduje ke skutkové podstatě zločinu podle Šu 96 tr. zák., totiž ve směru objektivním, by nezletilá osoba byla z moci rodičů odňata na tak dlouhou dobu, že odnětí to mohlo rodiči vzhledem na okolnosti býti pocíťováno jako odnětí mocenských práv, po stránce subjektivní pak, aby si pachatel byl toho vědom, že nezletilou dceru odnímá protiprávně otci, a by přes to vědomě provedl její odstranění, při čemž pachatelův úmysl musí tkvít v tom, že chce vědomě porušit moc, ve které se nezletilá osoba nachází. Nalézací soud prý přehlíží, že při zločinu únosu je třeba provést násilí a že lest musí směřovat k tomu, by únos byl tajen před osobou oprávněnou, že tudíž nestačí vylákání jejího přivolení; pokládá prý proto soud neprávem za nerozhodné, že Františka S-ová o odjezdu své dcery věděla. Zmateční stížnosti nelze přiznat oprávnění. Rozsudkové zjištění, podle něhož se Marie S-ová dala pohnout k odjezdu s obžalovaným jeho ujišťováním, že se dá rozvést, že si ji vezme a s ní žít bude, nasvědčuje tomu, že úmysl obžalovaného směřoval podle přesvědčení nalézacího soudu skutečně k tomu, by nezletilá Marie S-ová byla z moci své matky odňata na tak dlouhou dobu, že toto odnětí mohlo matkou býti pocíťováno jako odnětí práv, jí k dceři po zbývajících dobu její nezletilosti podle zákona příslušejících. Na pojem »otce«, jehož používá zmateční stížnost v dalších svých vývodech, nezdá se sice klásti zvláštní důraz, než, i kdyby tomu tak bylo, dělo by se tak neprávem, neboť § 96 tr. zák. mluví o usnesení dítěte r o d i č ů m. V projednávaném případě podřadil nalézací soud usnesení nezletilé Marie S-ové matce právem, ježto je podle

rozsudkového zjištění vdovou, jí tudíž tím spíše náležela práva a uloženy byly povinnosti, naznačené, pokud jde o poměr mezi rodiči a dětmi v třetí hlavě všeobecného zákonníka občanského, zejména v jeho §§ech 139, 141, 144, 145. Další tvrzení, jakoby rozsudek nezjišťoval, že si obžalovaný byl toho vědom, že odnímá nezletilou dceru její matce protiprávně, je nesprávné, neboť rozsudek výslovně zjišťuje, že obžalovaný věděl nejen o nezletilosti Marie S-ové, nýbrž i o tom, že s ním ujela proti vůli matčině, tyto skutečnosti však vyčerpávají ve spojení s předchozím zjištěním rozsudkovým, podle něhož obžalovaný Marii S-ovou vybídl, by s ním ujela, skutkovou podstatu zločinu podle §u 96 tr. zák. i po stránce subjektivní, uzavírají v sobě zejména i úmysl obžalovaného, odnítí nezletilou dceru matce protiprávně a porušiti takto (vědomě) moc, ve které se táž vůči matce nacházela. Nevhodně mluví zmáteční stížnost dále o potřebě provedení násilí. Zločinu podle §u 96 tr. zák. se dopouští, kdo některou z osob tam uvedených unese lstí n e b o násilím. Stačí tudíž v souzeném případě zjištění, že obžalovaný unesl nezletilou Marii S-ovou lstí. O případ, v němž by přivolení oprávněné osoby bylo bývalo vylákáno, se v projednávaném případě nejedná, rozsudková zjištění, zejména zjištění, že Marie S-ová ujela s obžalovaným proti vůli matčině, které zatajila, že jede s obžalovaným, nasvědčují však přesvědčení nalézacího soudu, že únos (odjezd s obžalovaným) byl před Františkou S-ovou tajen. Okolnost, zjištěnou rozsudkem, že Františka S-ová věděla o odjezdu své dcery, označují jeho rozhodovací důvody právem za nerozhodnou vzhledem k dalšímu zjištění, podle něhož jí dcera zatajila, že jede s obžalovaným. Tvrdíc, že obžalovaný neměl Marii S-ovou k odjezdu a neměl na tom ani zájmu, ocitá se zmáteční stížnost v nepřipustném podle §u 288 čís. 3 tr. ř. rozporu se skutkovým zjištěním rozsudkovým, zbudovaným na svědecké výpovědi Marie S-ové, podle něhož ji obžalovaný ujišťoval, že si ji vezme, a že s ní bude žiti a ji vybídl, by s ním ujela.

Neprávem napadá posléze zmáteční stížnost, opírajíc se o důvod zmatku čís. 9 a) §u 281 tr. ř., i rozsudkový výrok, jímž byl obžalovaný uznán vinným přestupkem krádeže ve smyslu §u 460 tr. zák. Její námitka, že nalézací soud neběře zřetele k tomu, že Marie S-ová sdílela s obžalovaným společnou domácnost, že spolu žili jako muž se ženou a že S-ová mu dávala k dispozici veškeré své věci, je právně bezpodstatnou. Okolnosti, zdůrazňované zmáteční stížností, mohly by míti význam pouze tehdy, kdyby se jednalo o otázku, zda nezakládá čin obžalovaného skutkovou podstatu přestupku krádeže podle §u 463 tr. zák. Tento předpis nemůže však v projednávaném případě vůbec přijíti v úvahu, neboť podle něho trestají se (na žádost hlavy rodiny) jen krádeže (a zpronevěření) mezi manželi; pojem »manželství« nemůže nahraditi pouhé skutečné spolužití dvou osob různého pohlaví, sobě jinak cizích, ve společné domácnosti. Tvrdíc, že obžalovaný jednal ve všem za souhlasu a přivolení Marie S-ové a že táž dávala mu veškeré své věci k dispozici, ocitá se zmáteční stížnost opět v přímém rozporu se skutkovým závěrem rozsudkovým, podle §u 288 čís. 3 tr. ř. pro stěžovatele i pro zrušovací soud závazným, podle něhož nalézací soud na obhajobu obžalovaného, že kožešinu vzal s vědomím Marie S-ové a že peněz za ni použil

pro společnou domácnost, nevzal zřetele vzhledem na zcela určitou výpověď jmenované, která to popřela.

Čís. 2246.

Přečiny podle §§ 486 čis. 2, 486 a) tr. zák. jsou delikty čistě kulposními. Nelze je pokládati za činy spáchané ze ziskuchtivosti. S odsouzením pro ně není spojena ztráta práva volebního.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1926, Zm I 813/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací uznal po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury na záštitu zákona právem:

Rozsudkem zemského trestního soudu v Praze ze dne 2. srpna 1924, pokud jím byla vyslovena ztráta práva volebního, a usnesením téhož soudu ze dne 7. listopadu 1924, jímž bylo nařízeno, by byl vykonán zbytek trestu tuhého vězení pěti měsíců a dvou dnů a trest tuhého a zostřené vězení čtyř týdnů, jakož i potvrzujícím je usnesením vrchního zemského soudu v Praze ze dne 30. prosince 1924, byl porušen zákon jednak v ustanovení §u 3 odstavec čtvrtý zákona ze dne 31. ledna 1919, čis. 75 sb. z. a n. ve znění zákona ze dne 18. března 1920, čis. 163 sb. z. a n., jednak v ustanoveních §§ 486 čis. 2, 486 a) a 529 tr. zák. Rozsudek ve výroku o ztrátě práva volebního a obě usnesení se zrušují jako zmatečné.

Důvody:

Podle obsahu spisů byl obžalovaný odsouzen rozsudkem zemského trestního soudu v Praze ze dne 17. února 1921, změněným rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 16. listopadu 1922 č. j. Kr I 672/21 pro přečin pletich k tuhému a zostřenému vězení 4 týdnů a peněžitému trestu 2000 Kč, a rozsudkem téhož soudu ze dne 9. prosince 1921, změněným rozhodnutím vrchního zemského soudu v Praze z 20. července 1923 pro přečin řetězového obchodu a přestupek předražování k tuhému vězení pěti měsíců a dvou dnů, zostřenému postem, a k peněžitému trestu 8000 Kč. Rozhodnutím presidenta republiky z 18. srpna 1924 byly obžalovanému zbytek trestu tuhého a zostřeného vězení pěti měsíců a dvou dnů, jakož i trest tuhého a zostřeného vězení čtyř týdnů prominuty pod podmínkou, že nebyl a v budoucnosti nebude odsouzen pro trestný čin ze ziskuchtivosti, spáchaný po prvním únoru 1920, do pěti roků od tohoto rozhodnutí, a peněžitě tresty shora uvedené byly mu sníženy na jeden úhrnný peněžitý trest 2000 Kč. Dalším rozsudkem zemského trestního soudu v Praze z 2. srpna 1924 byl obžalovaný znovu odsouzen pro přečin úpadku z nedbalosti a přečin nedostatečného vedení knih dlužníkem, kterýchž činů se dopustil v době od června 1919 do 1. srpna 1921, pokud se týče do konce října 1923, s použitím §u 265 tr. ř. k zostřenému vězení jednoho měsíce a vyslovena ztráta práva volebního do obcí. Se zřetelem k tomuto rozsudku rozhodl zemský trestní soud v Praze usnesením ze dne 7. listopadu 1924, že zbytek trestu tuhého vězení pěti mě-